

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, המשיך בפירוט החלק השלישי של כתבתהחוקר הענקית "הבעיה העתיקה ביותר בעולם", הפעם תחת הכותרת "מדוע הן פרוצות?" הכנת הסדרה סייעו ראשי ממשלת תל-אביב, הקצינים יואב פלג, אריה שמילנסקי וואב שטיינברג, נציב שירות בתי-הסוהר ד"ר צבי הרמון ועוד מאות אנשים. מדור הביור של השבועון הוקדש למוסקו של אשף הג'אז, המתופף ליתול המפסוף, שהיה חלוץ הבאת הג'אז לארץ. המדור "אמנות"

הוקדש ללהקה האמריקאית שהציגה את המחזמר "פורגי ובס" (ראה שער) כאולם "הבימה". עמוס קינן, דיווח במדור "תיאטרון" על הצגת "כפאתי הקשת בענן" בלונדון. בשער הגיליון: רקדנית מאיה אנג'לו מוכוכבת "פורגי ובס".

כס"ד מוחל לד"ר מרזוק ולשמואל עזאר * קריית הפלדה:

התחלה * יונתן רמזוש מציא את המילה "חתיך"

"העולם הזה" 903 תאריך: 3.2.1955

דרישות בית"ר, שנתמכו בידי מכבי, אף כי נציגי בית"ר לא הוזמנו אל השופט. בין השאר הוחלט:

● כי קבוצות בית"ר תל-אביב והפועל בלפוריה, שעמדו לרדת לליגה ב', יישארו בליגה א'.

● כי קבוצות בית"ר ירושלים והפועל חדרה, שעלו מליגה ב' לליגה א', יישארו בה.

חובבי הכדורגל נשמו לרווחה. אמנם לא היה ברור כמה זמן יימשך שלום-הבית המחודש. אבל הוא היה מסוגל לאפשר לקהל לחנות בכמה וכמה מישחקים מעניינים. נשמו גם לרווחה גיבורי שלוש ה"אגודות הארציות: מישחקי ה"ברונז" ש"נערכו בשברעות האחרונים כימעט ולא רשכו קהל, דילדלו את הקופות במידה רבה. עתה שבו וגדלו הסיכויים לגרוף כסף.

חמרורים

נולדו. ליעקוב גמבש, 27, לשעבר שח"ק הנבחרת הלאומית וכיום בלם קבוצת בית"ר תל-אביב. ולאשתו: ילדם הראשון, בן.

נולדה. לתחיה בת-אירון, עורכת ה"תוכניות לעקרתי-הבית בקול ישראל, ו"לבעלה אשר הירשברג, 33, דובר משרד המיסחר והתעשייה: בת, אסתר, לבני הזוג בן נוסף**.

נולדו. שמואל בכור עזאר, 26, מורה, וד"ר משה מרוק, 28, רופא. בידי תליון ככלא קאהיר. השנים גידונו למות, לאחר שתחיבו בדין במישפט הרשת הישראלית בקאהיר.

נפטרו. אברהם סיני רונצ'בסקי (רגב) ביום הולדתו ה"83, בביבתי-עדה. רונצ'ב"סקי, סנדלר, יליד אוקראינה, עלה ארצה ב"1904 עם הגל הראשון של העליה ה"שניה, התיישב בסג'רה, בה העסיק במשך חודשים מיספר פועל בשם דויד גרין, שהתפרסם מאוחר יותר כדויד בן-גוריון. רונצ'בסקי גידל המישה בנים, שאחד מהם, יהושוע, נפל בהגנת סג'רה בקיץ 1948.

אנשים

● אהב חלב ומוצרי-חלב, ראש ממש"ר לת צרפת, פייר מנדס-פרנס, זכה ל"מתנה שופעתי-חלב מאיגוד אמני הסאטירה בפאריס: פרה טהורת-גזע.

● מתרגם-יאמן ומשורר יונתן רטוש ("יוחנא) העשירי השבוע את המילון העברי הרשמי בשתי מילים לאירשמיית עד כה: בשיר חתיך (חורז עם כריך) בן 120 הש"ר רות, שפורסם בהארץ, שר רטוש על "אשה מלאה ומצליחה" לה. חתיך דק ו"נאה". דוגמה אחרת ומנחמת של שירת רטוש: "אך כמיספר החתיכים מיספר החתיכות...".

* באותה תקופה תיפקדה ליגה א' כליגה לאומית.

** תחיה בת-אירון הופיעה לפני כמה שבועות בסלווייה, כאחת ממנהיגות ה"תנועה הפמיניסטית. היא סיפרה בתוכנית כיצד נטשה את בעלה וילדיה למען רעיון נותיה. בתה זו, אסתר, היא הזמרת אסתר שמיר, שהיתה נשואה לאפרים שמיר, מ"להקת כורת.

ברית חדש ואדיר: משרד-האוצר הורה לחברת-השילומים* לקבל פיקדון של 42 מארקים (למעלה מ-10 דולר) על כל טונה ברזל שתובא לארץ במיסגרת הסכס"ה השילומים.

לכאורה, לא היה כל קשר בין הוראה זו לסיכסוך קריית-הפלדה. אולם כוונתו האמתית של משרד-האוצר היתה ברור לה: "הפיקדון" ייהפך לתוספת-שלום עבור הברזל הגרמני, ייקר את מחירו, לא יאפשר לו לתחר בברזל של טול-בונה. הקמת קריית-הפלדה — ובייחוד מיפעל עירגול-הברזל — תהיה כדאית לאחר הכל.

ספורט

חזל טוב ?

השבוע עקבו חובבי-הכדורגל הישראליים במתיחות אחרי נציגי מכבי והפועל, שהתכנסו בלישכתו של השופט המחוזי התל-אביבי, ד"ר יוסף לם. היה ברור כי מוצא פיו של השופט יכריע את גורלה של ההתאחדות לכדורגל הכושלת — ל"שיקום או לפירוק.

העסקנים אף הם ידעו זאת היטב: הם הוזמנו אל השופט המחוזי, לאחר שהגישו מכבי צורמניעה נגד מישחקי הליגה ה"ראשונה והשנייה בכדורגל. אישור צו זה היה עשוי לגרום לשיחוק מוחלט בשדה הכדורגל הישראלי.

השיחוק לא בא. השופט, שהתייחס לכל הפרשה בהבנה, הוציא פסקדין ש"סיפק את דרישות כל הצדדים, אפילו את

* שמה של החברה שהופקדה על ב"ר צוע הסכס"השילומים.

שית כדאית — מהלך מחוכם במישחק ה"מרחבי.

קשה היה לצפות כי השילטון, שתלה עוד בימיו הראשונים מארגן-שביתות, ית"עניין בגורל האישי של שני גברים ש"העיפו מבטים כמהים בקרני השמש האחר"רונות שחדרו מבעד לאשנבים המסוגרים של תאיהם. הם היו רק חיללים במישחק.

חנעשיה

בן-ברית אדיר

כאשר החליטה חברת סולל-בונה להקים את קריית-הפלדה בקירבת עכו (העולט הזה 898) היו מנהליה מלאי התלהבות ותיקות לגבי העתיד. אולם מומחי משרד המיסחר והתעשייה היו מפוכחים יותר, ולא גילו כל התלהבות. לדבריהם לא היתה הקמת קריית-הפלדה כדאית כלל: "לא יהיה כל חיכוכן במטבע זר, ושכר-העבור"דה הגבוה, הנוגז בארץ, רק ייקר את מחירי הברזל הפלדה.

החודש, כאשר לחצה סולל-בונה על ה"ממשלה ודרשה סיוע כספי בהקמת מיפע"לי הפלדה, הפכו חילוקי הדעות בינה לבין משרד המיסחר והתעשייה להתנג"שות גלויה. אנשי המשרד התנגדו למתן סיוע, דרשו סולל-בונה תערוך חישוב נוסף של כדאיות המיפעלים. סולל-בונה סירבה לעשות זאת, וטענה כי הממשלה כבר אישרה את תוכנית קריית-הפלדה, אך הסכימה להעביר את העניין לידי לישי"כת הייעוץ הממשלתית.

השבוע, בעוד לישכת-הייעוץ מנסה ל"יישב את הסיכסוך, מצאה סולל-בונה בן

העם

שוניים שנחלו

מחנה עבסיה הקאהירי, עיר בתוך עיר, שנבנתה כדי לשכן את מטה כוחות הוד"מלכותו הבריטי במרחב, מורכב מווילות לקצינים ושורות של צריפים. בתוך אחת הווילות האלה גר גבר גבוה מן הרגיל, חריטנים, כולט-סנטר, יחד עם אשתו ו"חמשת ילדיו. השבוע היה מצב רוחו של הישראלי, תלוי במידה רבה במעשיו של גבר זה.

אולם גמאל עבדאל-נאצר לא התחשב ביותר במצב-הרוח הישראלי. היו לו צרות משלו. העניין שהסעיר את ישראל היה פסקדין מות שהוצא כנגד שני ה"נאשמים העיקריים במישפט-הריגול של הרשת-הישראלית, ד"ר משה מרוק ו"שמואל עזאר. בעיניו היה זה רק כלי אחד מני רבים על לח השחיתת של המאבק בעולם הערבי.

תקדים התליון. כמו רוב המצרים היה אל-נאצר משוכנע, כנראה, כי ה"נאשמים באמת ריגלו לטובת הישראלים. בדרך כלל אין נוהגים בארצות העולם לתלות מרגלים בימי שלום. אולם אין זה כלל בינלאומי מוכר, הסובייטים הוציאו להורג מספר בלתי-ידוע של מרגלים או חשודים בריגול, והנשיא דווייט אייזנהאור אישר אף את הוצאתם להורג של בני הזוג יוליוס ואתל רונברג, היהודים האמריק"אים, שחוייבו בדין באשמת ריגול אטומי לטובת ברית-המועצות.

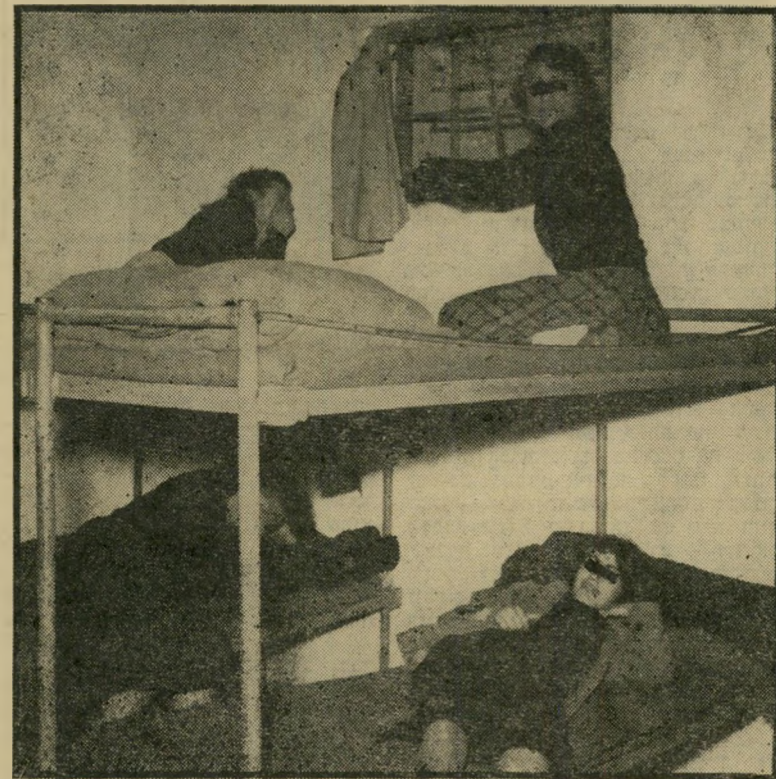
גורלם של אסירי קאהיר נחרץ, למעשה, עוד לפני התחלת מישפטם. היה זה באר"תו בוקר שבו צעדו בזה אחר זה, מנהיגי אירגון האחיס-המוסלמים במיסדרון הצר אל הדרימהמות, בקאהיר, איך אפשר ל"הוציא להורג מוסלמים דתיים, ולהשאיר כחיים אנשים שחוייבו בדין בריגול לטו"בת האויב הציוני?

הכפחה קצרת-הרגיים. אמנם, עוד במהלך המישפט רמזו מנהיגים מצריים למשקיפים אמריקאיים שהאמצעי האחרון לא יופעל. דברי ההרגעה סובבו את העור"לם, חדרו לקריית-הממשלה בירושלים, ממשלת-ישראל נהגה בהתאם, השתדלה להימנע ממעשים פרוכטיביים, שיכלו ל"הקשות על ההחלטה של הקצין קריה-רוח המחזיק בידיו את גורל מצריים.

עוד בטרם נחנקו אנקות-המוות של תלווי האחיס-המוסלמיים, נערמו כבר צרות חדשות על ראש אל-נאצר, והוכי"חו שהבטחה מרחבית היא קצרת רגליים. הפעם באה המכה מצפון: עיראק הודיעה על הסכם חדש עם תורכיה, ליכדה מסבי"בה ממשלות ערביות אחרות, ואיימה ל"השמיט את הקרקע מתחת להגמוניה המצ"רית במרחב.

בישראל לא כלו עדיין כל התיקות. פה ושם פעמה עדיין תוחלת עמומה: אולי יחון אל-נאצר את הנידונים, כדי להתגרות בעיראקים? אולם היה זה חשבון תעתור עים: הקצינים הצעירים בקאהיר אינם נמנים עם סוג הפוליטיקאים, המסוגל לכרות את הענף עליו הוא יושב, על-מנת להרגיז את יושבי העצים האחרים.

להיפך, אל-נאצר השתדל עתה לרכב על הסוס הלאומי הגבוה, עליו טיפס עוד בכיקוריו המפורסמים ליד האבן הקבר"שה במכה. הוא האשים את העיראקים ב"בניה, הזכיר כי התורכים הינם בניי בריתם של הישראלים. תלייתם של כמה ציונים היתה, במקרה זה, עיסקה פולרי

..אדוע הן פרוצות? תצלום מתוך הסדרה "הבעיה העתיקה ביותר בעולם" — מראה פנים של נוהרת-רצה — אגף הנשים של בית-הכלא רמלה: ארבע פרוצות שפוטות.